

EMLÉKEZET ÉS DEVÓCIÓ

A RÉGI MAGYAR IRODALOMBAN

Tudományos konferencia

Kolozsvár
2006. május 24–27.

EMLÉKEZET ÉS DEVÓCIÓ

„...Eleg nekem születesemtől fogva eddig az utolsó vensegemig etelemre italomra ruhazatomra kivantató eszközöket az én rendem szerint kegyelmesen s beszegesen kirendelte, Eleg nekem, hogy tellyes életemben Erdeliben csak nem hallatlan szomorú példavai tengeri habok mögött rám tudó lelki testi gyötrelmek siralmas változások irtoztató karvallasok, szívet lelket epeszto s fonnyasztó keserusegek banatok között Szent Lelke kegyelme által úgy meg batorított, hogy mint más szegény felebarátomat csak az én idomben sokkal kevesebb nyomoruságok miatt meg történt, annyi sokféle tribulatioim között se meg nem bolondultam se magamat meg nem öltem, hanem az irgalmas Isten azoknak békességes türéshez való szenvedésre erőt adott, és mind annyi szenvedésektől is sokszor minden emberi reményesség felet csudalatoson kiszabadított, kiált minden változásaim között, a maga szent akarattal oltson constanter meg nyugtatott, hogy annyi sokféle nyomoruságim között is az én Istenem ellen nem zúgolódtam az engemet keservesen sújtó edes Atyai kezét nagy alázatossággal csokolgattam. S egészen magamat ő Szent Felségének submitáltam, nemis találtam soha ennél nagyobb vigasztalást a keresztviselésben, hanem a mint a bölcs Epictetus philosophus írta *Enchiridion* meae voluptas est sola Dei voluntas. (...) Nincs már egiéb hátra, varom igaz hitből való tellyes bizodalommal szegény bűnös Lelkemnek ez árnyékvilágból ez bujdosásnak siralmas völgyéből boldogul mentül hamarabb mikor a Szent Istennek teczek kiköltözését s az én Istenem veghetetlen irgalmaságából örök boldogságot az Istennek szent országában. Mert boldogságot kettőt senki it nem vehet. Ez világon avagy az másikon lelhet. Nekem e rossz világ részt abban ha nem tet, varom az Istentől melyet el készítet. Amen.”

(Cserej Mihály *Apologiája Anno 1747 10. Aug. Aetatis suae Anno 80.*)

A konferencia rendezői

Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete,
Reneszánsz Osztály

Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Magyar
Irodalomtudományi Tanszék

Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Régi
Magyar Irodalomtörténeti Tanszék

Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Régi Magyar
Irodalomtörténeti Tanszék

Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Régi
Magyar Irodalomtörténeti Tanszék

Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Régi Magyar
Irodalomtörténeti Tanszék

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar,
Magyar Irodalomtudományi Intézet

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Régi Magyar
Irodalomtörténeti Tanszék

Szegedi Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Régi Magyar
Irodalomtörténeti Tanszék

A konferencia szervezőbizottsága

Balázs Mihály (SZTE–BBTE, Szeged–Kolozsvár)

Demeter Zsuzsa (BBTE, Kolozsvár)

Gábor Csilla (BBTE, Kolozsvár), a szervezőbizottság elnöke

Jankovics József (MTA ITI, Budapest)

Luffy Katalin (Lucian Blaga Egyetemi Könyvtár, Kolozsvár)

Sántha Teréz (MTA ITI, Budapest), szervezőtitkár

Szentpéteri Márton (MTA ITI–Moholy-Nagy Művészeti Egyetem,
Budapest)

Tóth Zsombor (BBTE, Kolozsvár), tudományos titkár

A szervezésben részt vettek

Bitskey István (Debreceni Egyetem)

Egyed Emese (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)

Font Zsuzsa (Szegedi Tudományegyetem)

Hargittay Emil (Pázmány Péter Katolikus Egyetem)

Horváth Iván (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Jankovits László (Pécsi Tudományegyetem)

Kecskeméti Gábor (Miskolci Egyetem–MTA ITI, Budapest)

Szabó András (Károli Gáspár Református Egyetem)

A konferencia támogatói

BOLYAI TÁRSASÁG

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY

**COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

Alapította az RMDSZ

EUROMENTOR DEVELOPMENT KFT.

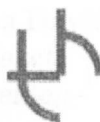
KOLOZSVÁRI RÓMAI KATOLIKUS SZENT MIHÁLY PLÉBÁNIA

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

PROMOD KFT.

TIPOHOLDING KFT.

TIPOHOLDING S.A.

A konferencia helyszíne

BBTE Aula Magna
(Kogălniceanu/Farkas u. 1.)

BBTE Bölcsészettudományi Kar, Shakespeare terem
(Horea u. 31.)

SZERDA (MÁJUS 24.)

9,30 MEGNYITÓ (Aula Magna)

Megnyitóbeszédet mondanak:

Gábor Csilla, a BBTE Bölcsészettudományi Karának
dékánhelyettese

Nagy László, a BBTE rektorhelyettese

Egyed Emese, a Magyar Irodalomtudományi Tanszék vezetője

Dr. Cseh Áron, Magyarország kolozsvári főkonzulja

I. Emlék(?) Irat(?) Irodalom(?)

ELNÖK: **Jankovics József** (MTA ITI)

10,15 **Keszeg Vilmos** (BBTE BTK): *Lokális történelem,
lokális emlékezet. 17–20. századi erdélyi gombiratok*
10,45 VITA

11,05 SZÜNET

11,20 **R. Várkonyi Ágnes** (ELTE BTK): *Vallomások és a kor
története*

11,40 **Kiss Farkas Gábor** (ELTE BTK): *Az ars memoriae
Magyarországon a 15–16. században*

12,00 **Szentpéteri Márton** (MTA ITI–MOME):
Kombinatorikus enciklopédia és kartézianus meditáció

12,20 **Csorba Dávid** (Nyíregyházi Főiskola): *Szerémi György
emlékezete – emlékezeti rétegek egy Mohács körüli
történetben*

12,40 VITA

- 13,00 A KLANICZAY-DÍJ ÁTADÁSA
13,30 KIÁLLÍTÁS a Kolozsvárott található 16–18. századi magyar emlékiratok eredeti és másolati példányaiból az Egyetemi Könyvtárban (*Homo scribens: emlékezőskultúra és íráshasználati habitusok a 16–18. században*)

14,00 EBÉDSZÜNET

A továbbiakban a konferencia munkálatai a BBTE BTK Shakespeare termében folytatódnak (Horea u. 31.)

ELNÖK: **Jankovits László** (PTE BTK)

- 15,20 **Maczelka Csaba** (SZTE BTK) *Ön- vagy történetírás: Javaslat Gálfi János művének újraértelmezésére*
15,40 **Nagy Levente** (ELTE BTK): *Bethlen versus Lejeune, Bethlen Miklós Önéletírása és a mai autobiográfia-elméletek*
16,00 **Tóth Zsombor** (BBTE BTK): *Íráshasználati szintek és habitusok: Cserei Mihály és élettörténetei (esettanulmány)*

16,20 VITA

16,40 SZÜNET

ELNÖK: **Bitskey István** (DE BTK)

- 17,00 **Szelestei Nagy László** (PPKE BTK): *Napló – misszilisekben (Egy humanista műfaj határaitól)*
17,20 **Óze Sándor** (PPKE BTK): *Szegedi Kis István temesvári tartózkodása a Skaricza-életrajz tükrében*

- 17,40 **Bíbor Máté** (ELTE EK): *Gyulaffi Lestár erdélyi tevékenysége és kolozsvári éve*
- 18,00 **Vogel Sándor** (Teleki László Alapítvány): *Emberi cselekvés és jellemábrázolás Georg Kraus Erdélyi krónikájában (1608-1665)*
- 18,20 VITA
- 19,00 **FOGADÁS** (fogadást ad a kolozsvári Római Katolikus Szent Mihály Plébánia; helyszín: Agape Étterem, Szentegyház/Iuliu Maniu u. 6.)

CSÜTÖRTÖK (MÁJUS 25.)

II. Narrátor, szerep, identitás

ELNÖK: **Bene Sándor** (MTA ITI)

- 9,00 **S. Sárdi Margit** (ELTE BTK): *Az önéletrajzi szelf és a 17–18. századi emlékiró irodalom*
- 9,20 **Mester Béla** (MTA FK): *Szegedi Kis István élete mint több irányban fölmutatott példa a Stephani Szegedini vitában*
- 9,40 **Szabó András** (KGRE BTK): *Álmok, előjelek, jóslatok és betegségek Szenci Molnár Albert Naplójában*
- 10,00 **Fehér Andrea** (BBTE TFK): *Én-reprezentáció és történeti reprezentáció Vargyasi Dániel István Életének leírásában*
- 10,20 VITA
- 10,40 SZÜNET

ELNÖK: **Font Zsuzsa** (SZTE BTK)

- 11,00 **Szabadi István** (Tiszántúli Ref. Egyházkerületi és Kollégiumi Lt.): *Református lelkeszidentitás 18. századi önéletrajzok tükrében*
- 11,20 **Bellágh Rózsa** (OSZK): *Bod Péter önéletírása, egy erdélyi tudós életpálya*
- 11,40 **Laczházi Gyula** (ELTE BTK): *Az érzelmek artikulációja Bethlen Miklós Önéletírásában*
- 12,00 **Róth András** (Haáz Rezső Múzeum, Tudományos Könyvtár): *Életérzések egy kéziratos gyűjteményben*
- 12,20 VITA

12,45 **EBÉDSZÜNET**

ELNÖK: **Kecskeméti Gábor** (ME BTK)

- 15,20 **Petróczi Éva** (KGRE BTK): *„Erzsébet szent visszavonultsága” – női szerepek emléknymai az angolszász és magyar puritán irodalomban*
- 15,40 **Ilkei Ildikó** (Székelykeresztúr, Orbán Balázs Gimnázium): *Bethlen Kata térítése*
- 16,00 **Fazakas Gergely** (DE BTK): *„...tetszett az Úristennek (...) a gyámoltalan árvák seregébe béírni” (Bethlen Kata önéletírása és az árvai önreprezentáció kulturális hagyománya a kora újkorban)*
- 16,20 **Egyed Emese** (BBTE BTK): *Ponciánus-másolat 1784-ből (a családi emlékvilág példája)*
- 16,40 VITA

17,00 **SZÜNET**

ELNÖK: **Szabó András** (KGRE BTK)

- 17,20 **Kohlmann Zsuzsanna** (DETE): *Szenvedés és mártírsors a gályarab dokumentumokban*
- 17,40 **Nagy Réka** (BBTE BTK): *Mártírológia és élettörténeti narráció Szőnyi Nagy István példája*
- 18,00 **Keserű Gizella** (SZTE BTK): *Mártírok emlékezete a 17–18. században*
- 18,20 VITA
- 19,00 ORGONAHANGVERSENY; a hangversenyt adja Potyó István, helyszín a főtéri Szent Mihály templom

PÉNTEK (MÁJUS 26.)

EGÉSZ NAPOS KIRÁNDULÁS

SZOMBAT (MÁJUS 27.)

III. Konfessziók, textusok, források

ELNÖK: **Hargittay Emil** (PPKE BTK)

- 9,00 **Péntek Veronika** (PTE BTK): *Devóció és magántörténelem a XVI–XVII. század fordulójának elmélkedő irodalmában*
- 9,20 **Pesti Brigitta** (ELTE BTK): *Medgyesi Pál műveinek hatástörténeti vizsgálata*
- 9,40 **Baricz Ágnes** (DE BTK): *Konverzió-elbeszélés a 17. századi magyar irodalomban*
- 10,00 **Balogh Judit** (ME BTK): *Megtéréstörténetek a magyarországi pietizmusban*
- 10,20 **Font. Zsuzsa** (SZTE BTK): *Kegyesség és önreflexió: Nicolaus Ludwig Zinzendorf esete*
- 10,40 VITA

11,20

SZÜNET

ELNÖK: **Egyed Emese** (BBTE BTK)

11,40 **Balázs Mihály** (SZTE BTK–BBTE BTK): *Újabb szempontok Ecsedi Báthori István meditációihoz*

12,00 **Dukkon Ágnes** (ELTE BTK): *Naplók, életrajztöredékek – kalendáriumlapokon*

12,20 **Papp Kinga** (BBTE BTK): *Kálnoki Sámuel Kalendárium*

12,40 VITA

13,00

EBÉDSZÜNET

ELNÖK: **Balázs Mihály** (SZTE BTK–BBTE BTK)

15,00 **J. Újváry Zsuzsanna** (PPKE BTK): *Goedri János brassói magyar evangélikus lelkész ismeretlen önéletírásáról*

15,20 **Szabó András Péter** (ELTE BTK): *Haller Gábor naplójának forrásai*

15,40 **Kovács Sándor** (Egységes Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár): *Petrus Cromer naplója*

16,00 **Gábor Csilla** (BBTE BTK): *Emlékezés és felejtés, devóció és konfesszió (Kornis Gáspár emlékirata és környezete)*

16,20 VITA

16,50 **ZÁRSZÓ** (Tóth Zsombor, BBTE BTK)

19,00 ZÁRÓVACSORA (helyszín: Agape Étterem, Szentegyház / Iuliu Maniu u. 6.)

